

Wprowadzenie

I. Warunki rozwoju i działalności robotniczych związków profesjonalnych w Wielkopolsce.....	11
1. Uprzemysłowienie	12
2. Stosunki ludnościowe i struktura społeczno-zawodowa ludności	21
3. Warunki społeczno-bytowe klasy robotniczej	28
4. Wpływ ustawodawstwa pruskiego i jego urzędowej wykładni na rozwój i działalność związków zawodowych	49
II. Ogólna charakterystyka związków zawodowych	65
III. Organizacja, funkcjonowanie i skład profesjonalny socjalistycznych związków zawodowych w Poznaniu	103
Organisation, Berufsbestand und Fungieren der freien so- zialistischen Gewerkschaften in Poznań	
Arbeiter* und Gewerkschaft.s-Sekretariat Posen	102
Sekretariat robotników i związków zawodowych w Poznaniu	103
A. Reglement des Arbeitersekretariats Posen	104
Regulamin Sekretariatu Robotniczego w Poznaniu	105
B. Bericht des Arbeitersekretariats Posen	110
Raport Sekretariatu Robotniczego w Poznaniu	111
1. Frequenz des Sekretariats — Frekwencja w Sekretariacie	122
2. Schriftlicher Verkehr — Korespondencja	127
C. Bericht des Gewerkschaftkartells Posen	128
Raport Kartelu Związków Zawodowych w Poznaniu	129
1. Agitatorische Tätigkeit — Działalność agitacyjna	129
2. Lohnbewegungen — Ruchy zarobkowe	132
3. Gewerbegerichtswahl — Wybór sądu przemysłowego	134
4. Die christlichen Gewerkschaften — Chrześcijańskie związki zawodowe	136
5. Bibliothek — Biblioteka	136
6. Der Mitgliederstand — Stan liczebny członków	138
7. Kassenbericht — Raport kasowy	138
8. Streikunterstützung — Zasiłki strajkowe	142
D. Bericht der Bauarbeiter Schutz-Kommission	148
Doniesienie Komisji Ochrony Robotników Budowlanych	149
E. Bericht über den Stand des Baufonds	152
Raport o stanie funduszu budowlanego	153
1. Übersicht über Einnahmen und Ausgaben	154

Przegląd przychodów i rozchodów	154	
2. Material-Abrechnung — Rozliczenie materiałowe		156
3. Bilanz-Konto — Konto bilansowe	157	
F. Die Gowerkschafts-organisationen	15g	
Związkowe organizacje zawodowo	159	
1. Bauarbeiter — Robotnicy budowlani	159	
2. Böttcher — Bednarze	159	
3. Bildhauer — Rzeźbiarze	160	
4. Braucr — Piwowarzy	160	
5. Dachdecker — Dekarze	162	
G. Handlungsgehilfen — Pomocnicy handlowi		162
7. Holzarbeiter — Robotnicy drzewni	164	
8. Maurer — Murarze	166	
9. Metallarbeiter — Metalowcy	172	
10. Porzellanarbeiter — Robotnicy przemysłu porcelanowego . . .		174
11. Schneider — Krawcy	174	
12. Schuhmacher — Szowcy	176	
13. Steinorbeiter — Kamieniarze	186	
14. Steinsetzer — Brukarze	188	
15. Stukkatoure — Sztukatorzy	190	
10. Tabakarbeiter — Robotnicy tytoniowi		190
17. Töpfer — Garncarze	192	
18. Zimmerer — Cieśle	194	
1. Die Parteibuchhandlung in Posen	196	
Księgarnia partii w Poznaniu	196	
2. Kassen-Abschluss — Zamknięcie kasowe		198
3. Bilanz — Bilans	198	
II. Bericht doH Y ⁷ ertraui*n.smann8 «ior Sozialistischen Partei dos Wahl-		
k roi sos Posen	200	
Doniosionie męża zaufania Partii Socjaldemokratycznej Okręgu		
Wyborczego Poznań	201	
Kassen-Ałschluss — Zamknięcie kasowe	206	
1. Bericht der Agitationskommission fur die Provinz Posen		206
Uaport Komisji Agitacyjnej dla prowincji poznańskioj		207
1. Knssenbericht — Raport kłisowy		214
2. Matorial-Abrechnung — Rozliczenie materiałowe		218
J. JMoricht der Aufsichts —Kommission	220	
Relacja Komisji Nadzorczej	221	
IV. Działalność klasowych związków zawodowych w Bydgoszczy		223
Tiitigkeit dor łreien, sozialistischen Gewerkschaften in Bydgoszcz		
A. Horiclit ii)>or die Tatigkeit des Bromberger Gewerkschaftskartells uad		

die Gewerkschaftsorganisationen	222	
Raport z działalności Bydgoskiego Kartelu Związków Zawodowych i związkowo organizacja zawodowa	223	
1. Gründung des Kartells — Założenie Kartelu	223	
2. Agitatorische Tätigkeit — Działalność agitacyjna	224	
3. Gewerkschaftsversammlungen — Zebrania związków zawodowych	230	
4. Lohnbewegungen — Ruch zarobkowy	230	
5. Kohlen-Kommission — Komisja do spraw węgla	246	
6. Flugblattverteilung — Kolportaż ulotek	246	
7. Gewerkschaftsfeste — Uroczystości związkowe	240	
8. Gewerbegerichtswahl — Wybory do sądu przemysłowego . . .	248	
9. Krankenkassen — und sonstige Vertretung — Przedstawicielstwo w kasach chorych i inne	248	
10. Geschäftsbericht — Relacja z działalności	250	
11. Kassenbericht pro 1890 — Raport kasowy za rok 1899	252	
12. Kassenbericht pro 1900 — Raport kasowy za rok 1900	254	
13. Freiwillige Beiträge — Składki dobrowolne	260	
14. Mitgliederstand der Gewerkschaften — Liczba członków związków zawodowych	260	
15. Gewerbegericht — Sąd przemysłowy	262	
B. Die Gewerkschaftsorganisationen — Związki zawodowe	264	
1. Bau-, Erd-, und gewerbliche Hilfsarbeiter . — Pomocnicy budowlani, robót ziemnych i przemysłowi	264	
2. Bildhauer — Rzeźbiarze	270	
3. Binnenschiffer — Marynarze śródlądowi	270	
4. Brauer — Piwowarzy	272	
5. Buchbinder — Introligatorzy	272	
6. Buchdrucker — Drukarze	272	
7. Buchdruckereihilfsarbeiter — Pomocnicy drukarscy	274	
8. Dachdecker — Dekarze	276	
9. Holzarbeiter — Robotnicy drzewni	276	
10. Maler und Anstreicher — Malarze i pobielnicy	278	
11. Maurer — Murarze	278	
12. Metallarbeiter — Metalowcy	284	
13. Sattler — Siodlarze	284	
14. Schneider — Krawcy	284	
15. Steinsetzer — Brukarze	280	
16. Stukkatureur — Sztukatorzy	280	
17. Tapizierer — Tapicerzy	286	
18. Topfer — Garncarze	288	
19. Zimmerer — Ciesiele	288	

V. Socjalistyczne związki zawodowe w innych miastach Wielkopolski 293

Die sozialistischen Gewerkschaften in anderen Stadten des Wielkopolska-Gebietes

Bericlite ans <Ici» 81 ud ton der Provinz Poscn 292

"Raporty /. miast prowincji poznańskiej 292

1. Birnbaum — Międzychód 292
2. Filehne — Wieleń 294
3. Fraustadt — Wschowa 290
4. Gertraudenhutte — Dziembówko 290
5. Gneeen — Gniezno 296
6. Inowrazlaw — Inowrocław 298
7. Kolmar — Chodzież 298
8. Meseritz — Międzyrzecz 300
9. Miłosław — Miłosław 302
10. Rawitsh — Rawicz 302
11. Schneidemuhl — Piła 304
12. Schonlanke — Trzcianka 304
13. Schwerin — Skwierzyna 308
14. Usch — Ujście 308

VI. Statystyczny obraz sytuacji socjalistycznych związków zawodowych i robotników 313

Statistisches Bild der Situation der Arbeiter und der so- zialist ischcn Gewerkschaften

A) Gewerkschaftorganisationcn und Arbeitsverhältniaso in Poscn . . . 314

Organizacje związków zawodowych oraz warunki pracy w Poznaniu . 314

B) Gewerksoitsverhältnisse und die Gewerkschaftsorganisationen in der
Provinz Posen 314

Warunki pracy i związki zawodowe w prowincji poznańskiej 314

C) Lohnvoilialtnissc in der Provinz Poscn: Birnbaum, Bromborg, Filehne Fraustadt, Gnesen,
Inowrazlaw, Kolmar. Latowitz, Nakel, Obornik, Ostrowo, Posen, Rawitsch, llogasen,
Schneidemuhl, Schonlanke,

Wongrowitz 314

Warunki płacy w prowincji poznańskiej: Międzychód, Bydgoszcz, Wieleń, Wschowa, Gniezno,
Inowrocław. Chodzież, Lato wice, pow. Ostrów, Nakło, Oborniki, Ostrów, Poznań, Rawicz,
Rogoźno, Piła.

Trzcianka, Wągrowiec 314

D. Wohnungsverhältnisse 310

Warunki mieszkaniowe 317

VII. Założenia programowe polityki komunalnej klasowych organizacji robotniczych — związkowych i politycznych — w Wielkopolsce 326

Programmassige Voraussetzung der kommunalen Politik der sozialistischen Arbeiterverbände der fröhen Gewerkschaften und der politischen Organisationen in Wielkopolska

Ważniejsze źródła i opracowania 332

Spis ilustracji 339

Skorowidz nazwisk i miejscowości 340